Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра теорії та історії політичної науки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філософського факультету _____ Рижак Л. В.

«26» 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ухвалення політичних рішень та публічна політика»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	052 «Політологія»
факультет	Філософський
рівня вищої освіти	Перший (бакалаврський)

Львів 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Ухвалення політичних рішень та публічна політика» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія». – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. – 21 с.

Розробник: Шипунов Геннадій Володимирович, доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та історії політичної науки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки _____ (доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради _____ (доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року

©Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022
©Шипунов Г.В., 2022

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
05 «Соціальні та поведінкові науки»</td><td rowspan="3">Дисципліна з виборчого блоку «Публічна політика»</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
052 «Політологія»</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Модулів – 1
Змістових модулів – 1
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає
Загальна кількість годин – 120</td><td rowspan="4"></td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>3-й</td></tr>
<tr><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>6-й</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи студента – 3,5</td><td rowspan="10">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
перший (баклаврський)</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>32 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>32 год.</td></tr>
<tr><td>Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>56 год.</td></tr>
<tr><td>Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять (лекційних і семінарських) до кількості годин самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 1/0,875.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальний курс „Ухвалення політичних рішень та публічна політика" є дисципліною з виборчого блоку "Публічна політика" для студентів спеціальності "Політологія". Вона викладається в 6 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Вона покликана забезпечити ґрунтовні знання з теорії та практики ухвалення політичних рішень. Особлива увага при вивченні курсу „Ухвалення політичних рішень та публічна політика" приділяється формуванню аналітичних навичок, вмінню доцільно використовувати отриманні знання для вирішення теоретичних та прикладних проблем.

Мета навчальної дисципліни „Ухвалення політичних рішень та публічна політика" – формування у майбутніх бакалаврів політології системного погляду на історико-методологічні витоки теорій ухвалення політичних рішень; концептуальні положення основних теоретичних моделей ухвалення політичних рішень, а також їхній пізнавальний потенціал в контексті дослідження процесу ухвалення політичних рішень у демократичних, авторитарних та перехідних політичних режимах; основні етапи процесу ухвалення політичних рішень. На цій основі сформувати у майбутніх політологів вміння визначати теоретико-методологічну основу сучасних теорій ухвалення політичних рішень; визначати фактори ефективного процесу ухвалення політичних рішень в публічній політиці; застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, зокрема в контексті дослідження реалізації публічної політики в України.

Крім того, курс спрямований на отримання студентами теоретичних знань та практичних умінь, які дадуть їм змогу адекватно і ефективно використовувати одержані навики у майбутній професійній діяльності.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів системний погляд на історико-методологічні витоки теорій ухвалення політичних рішень;
- ознайомити з концептуальними положеннями основних теоретичних моделей ухвалення політичних рішень, а також розкрити їхній пізнавальний потенціал в контексті дослідження процесу ухвалення політичних рішень у демократичних, авторитарних та перехідних політичних режимах;
- навчити визначати основні етапи процесу ухвалення політичних рішень;
- навчити визначати фактори ефективного процесу ухвалення політичних рішень в публічній політиці;
- навчити застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, зокрема в контексті дослідження реалізації публічної політики в України;

За результатами успішного засвоєння курсу студент повинен:

- **знати:**

- історико-методологічні витоки теорій ухвалення політичних рішень;
- концептуальні положення основних теоретичних моделей ухвалення політичних рішень, а також їхній пізнавальний потенціал в контексті дослідження процесу ухвалення політичних рішень у демократичних, авторитарних та перехідних політичних режимах;
- основні етапи процесу ухвалення політичних рішень в публічній політиці

- **вміти:**

- визначати теоретико-методологічну основу сучасних теорій ухвалення політичних рішень;
- визначати фактори ефективного процесу ухвалення політичних рішень;
- застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, зокрема в контексті дослідження реалізації публічної в України.

Крім того, в результаті успішного завершення курсу студент набуде:

- **спеціальних компетентностей:**

- здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- здатність застосовувати основні форми, способи і засоби політичного консалтингу.
- здатність застосовувати теоретичні моделі ухвалення політичних рішень та формувати стратегії забезпечення прозорості процесу прийняття рішень.

Програмні результати навчання:

- вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- застосовувати теоретичні моделі прийняття рішень для вирішення професійних питань в сфері політичного та державного управління та здійснення публічної політики.
- вміти формувати стратегії проведення публічної політики, аналізувати функції та повноваження інституційних та неінституційних акторів в процесі здійснення публічної політики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема1. Історія становлення теорії прийняття політичних рішень. Предметне поле дослідження.

Принципи ухвалення політичного рішення формуються ще у Стародавньому Єгипті, Індії, Китаї. Праці Конфуція, «Закони Ману». «Артхашастра» Каутілья, «Книга правителів області Шан. Платон та Аристотель про ухвалення рішень в законодавчих інститутах. Мислителі Відродження (Н.Макіавеллі, Ж. Боден) та Просвітництва (Т. Гоббс, Б. Спіноза, Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо) про раціональне та ефективне ухвалення політичних рішень. Сучасний етап становлення політичної науки, місце політичного рішення, група політико-управлінські наук. Етапи становлення теорії ухвалення політичного рішення.

Два аспекти загальної теорії ухвалення політичних рішень: фундаментальний (теоретичний), спрямований на виявлення та аналіз принципів, законів, механізмів та моделей ухвалення політичних рішень;прикладний, зорієнтований на розробку, ухвалення та реалізацію конкретних політичних рішень у тій або іншій галузі публічної політики.

Основні поняття: рішення, політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень, політико-управлінські науки.

Тема 2. Історико-методологічні підходи до осмислення феномену ухвалення політичних рішень.

Прескриптивний (нормативний) підхід та описовий (дескриптивний) підхід. Основа нормативного – формалізація ідеальних моделей ухвалення політичного рішення, їх нормативна оптимізація. Основа описового – прагнення до адекватного та емпіричного відображення реальних систем і процесів ухвалення політичних рішень і дослідження глибинних механізмів і внутрішніх взаємозв'язків. Нормативний підхід базується на математичних та кібернетичних моделях, юридичних дослідженнях з проблем адміністративного права та законодавчих процедур. Формується ідеальна модель прийняття рішення, яка виступає ідеальним еталоном, рішення оптимізуються за допомогою формальних норм та процедур, раціональних критеріїв та алгоритмів. Рішення – вибір це виставлення преференцій, сукупність математичних операцій та процедур обробки інформації. Описовий підхід – формальні процедури та тіньові механізми, неформальні правила гри, використовують метод вивчення окремих випадків, прецедентів. Параметри рішення: соціальні мереж, індивідуальні мотиви, макроекономічні фактори, організаційні ієрархії тощо.

Основні поняття: рішення, політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень, прескриптивний підхід, дескриптивний підхід.

Тема 3. Управлінське та політичне рішення.

Особливості політико-управлінських та державних рішень. Широке та вузьке розуміння політико-управлінського рішення. Категорії прийняття політичних рішень: механізми ухвалення політичного рішення, ситуація ухвалення політичного рішення, центр ухвалення політичного рішення, центр ухвалення політичного рішення, агенти політичного рішення, фази та цикл процесу ухвалення політичного рішення, імплементація політичного рішення.

Основні поняття: політико-управлінське рішення, державне рішення, механізми ухвалення політичного рішення, ситуація ухвалення політичного рішення, центр ухвалення політичного рішення, центр ухвалення політичного рішення, агенти політичного рішення, фази та цикл процесу ухвалення політичного рішення, імплементація політичного рішення.

Тема 4. Моделі аналізу та прийняття політичних рішень. Частина І.

Базові моделі і способи прийняття політичних рішень. Біхевіоралістська модель (Г. Ласуелл). Модель «обмеженої раціональності» (Г. Саймон). Універсально-раціоналістична модель (К. Ерроу, Е. Даунс). Інкременталістська модель (Ч. Ліндблом)

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень моделі аналізу політичних рішень, біхевіоралістська модель, модель «обмеженої раціональності», модель «загальної раціональності», інкременталістська модель.

Тема 5. Моделі аналізу та прийняття політичних рішень. Частина ІІ.

Сучасні моделі та інтерпретація політичних рішень. Модель політико-управлінських мереж (Е. Гріффіт, Г. Хекло, Д. Ноук, М. Кастельс). Модель політико-управлінського циклу (Дж. Андерсон, В. Данн).

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень моделі аналізу політичних рішень, модель політико-управлінських мереж, модель політико-управлінського циклу.

Тема 6. Ситуація та центр ухвалення політичного рішення.

Ситуація прийняття політичних рішень – політична ситуація, стан політичної дійсності, що характеризується наявністю проблеми, яка має бути розв’язана через центр прийняття політичних рішень. Ситуація ухвалення політичного рішення: теоретичні підходи до розуміння. Типологія ситуацій ухвалення політичного рішення. Центр та агент ухвалення політичного рішення: поняття і типологія.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, ситуація ухвалення політичного рішення, центр та агент ухвалення політичного рішення.

Тема 7. Цикли та фази процесу ухвалення політичних рішень.

Теорія політичного циклу ухвалення політичного рішення. Політологічні теорії фаз процесу ухвалення політичного рішення. Логіка та етапи функціонування і аналізу політичного процесу прийняття політичних рішень.

Основні поняття: політичне рішення, теорія політичного циклу ухвалення політичного рішення, фази ухвалення політичного рішення.

Тема 8. Формування порядку денного в представницьких органах.

Політичний порядок денний є сукупністю актуальних соціальних проблем, які відображають потреби суспільства в цілому або вимоги окремих груп інтересів та на які політики та адміністратори готові та здатні реагувати, ухвалювати рішення та вчиняти певні дії.

Визначення пріоритетності проблем: цикл Е. Даунса та Р. Кобб і Ч. Едлер. Засоби контролю над порядком денним. «Нерішення». Інституційний порядок денний.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, політичний порядок, денний, політична проблема, типи політичного порядку денного.

Тема 9. Підготовка та вибір проектів політичних рішень.

Фактори ефективної розробки та просування проекту політико-управлінського рішення. Фази процесу підготовки та просування проектів політико-управлінських

рішень.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, підготовка проекту політичного рішення, етапи просування проекту політичного рішення.

Тема 10. Особливості узгодження політичних рішень у публічній політиці.

Сукупність «допустимих рішень» та чинники, які її визначають Форми узгодження інтересів у рішенні. Скорочення загальної множини альтернативних варіанті до сукупності «допустимих рішень». Модель раціонального вибору в процесі визначення єдиного рішення. Супероптимальне, оптимальне та задовільне рішення. Остаточний вибір: роль та місце аналітиків та політиків. Узгодження та ухвалення рішення: місце інститутів.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, узгодження політичних рішень, форми узгодження політичних рішень, оптимальне рішення.

Тема 11. Реалізація і практичне здійснення політичного рішення: технології, процедури, методи.

Стратегічні і оперативно-тактичні рішення в ієрархії державних рішень. Методи імплементації рішень: примус, переконання, правові санкції, маніпуляція, адміністративний ресурс. Відповідність засобів реалізації рішення до його змісту. Співвідношення функцій ієрархічних рівнів бюрократичного апарату.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, стратегічне рішення, оперативно-тактичне рішення, імплементація політичного рішення, методи та технології імплементації рішень.

Тема 12. Політичне консультування в процесі ухвалення політичних рішень.

Політичний консалтинг та політичне прогнозування. Типи політичного консультування. Принципи та методи політичного консультування. Критерії ефективності політичного консультування та прогнозування в процесі ухвалення політичних рішень.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, політичне консультування, політичне прогнозування.

Тема 13. Особливості ухвалення законодавчих, виконавчих та контролюючих рішень.

Особливості центру прийняття політичного рішення у представницькому та виконавчому органі. Формування коаліцій. Узгодження та прийняття політичного рішення у представницькому та виконавчому органі. Прийняття контролюючого рішення.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, законодавче рішення, виконавче рішення, контролююче рішення.

Тема 14. Прийняття політичних рішень в органах місцевого самоврядування.

Повноваження органів місцевого самоврядування. Типи рішень, які ухвалюються в органах місцевого самоврядування. Етапами формування порядку денного виконавчого комітету та сесії міської ради. Особливостями узгодження у сесійній залі.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, місцеві самоврядування, типи рішень органів місцевого самоврядування.

Тема 15. Прийняття бюджетів як політичне рішення.

Бюджет – план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду. Бюджетне класифікація – єдине систематизоване згрупування доходів, видатків (в тому числі кредитування за вирахуванням погашення) та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими ознаками відповідно до законодавства та міжнародних стандартів. Бюджетний процес – регламентована нормами права діяльність, пов'язана із складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що складають бюджетну систему.

Основні поняття: бюджет, бюджетний процес, політичне рішення, публічна політика, етапи ухвалення бюджету в Україні.

Тема 16. Ухвалення політичних рішень в міжнародних організаціях.

Ухвалення рішень в органах Європейського Союзу. Прийняття рішень в НАТО. Особливості, форми та процедури прийняття політичного рішення у цих організаціях. Особливості формування порядку денного у міжнародних організаціях. Норми публічності процесів ухвалення політичних рішень у міжнародних організаціях.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, міжнародні організації, ЄС, НАТО, принципи ухвалення політичних рішень у міжнародних організаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	п./с.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
Тема1. Історія становлення теорії прийняття політичних рішень. Предметне поле дослідження.	7	2	2	-	-	3
Тема 2. Історико-методологічні підходи до осмислення феномену ухвалення політичних рішень.	7	2	2	-	-	3
Тема 3. Управлінське та політичне рішення.	7	2	2	-	-	3
Тема 4. Моделі аналізу та прийняття політичних рішень. Частина І.	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Моделі аналізу та прийняття політичних рішень. Частина ІІ.	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Ситуація та центр ухвалення політичного рішення.	8	2	2	-	-	4
Тема 7. Цикли та фази процесу ухвалення політичних рішень.	8	2	2	-	-	4
Тема 8. Формування порядку денного в представницьких органах.	8	2	2	-	-	4
Тема 9. Підготовка та вибір проектів політичних рішень.	8	2	2	-	-	4
Тема 10. Особливості узгодження політичних рішень у публічній політиці.	8	2	2	-	-	4
Тема 11. Реалізація і практичне здійснення політичного рішення: технології, процедури, методи.	8	2	2	-	-	4
Тема 12. Політичне консультування в процесі ухвалення політичних рішень.	7	2	2	-	-	3
Тема 13. Особливості ухвалення законодавчих, виконавчих та контролюючих рішень.	7	2	2	-	-	3
Тема 14. Прийняття політичних рішень в органах місцевого самоврядування.	7	2	2	-	-	3
Тема 15. Прийняття бюджетів як політичне рішення.	7	2	2	-	-	3
Тема 16. Ухвалення політичних рішень в міжнародних організаціях.	7	2	2	-	-	3
Разом – Змістовний модуль 1	120	32	32	-	-	56
РАЗОМ	120	32	32	-	-	56

5. Теми семінарських занять

Змістовий модуль 1

Тема1. Історія становлення теорії прийняття політичних рішень. Предметне поле дослідження (2год.).

1. Витоки теорії ухвалення політичного рішення.
2. Інтегративний характер теорії ухвалення політичного рішення.
3. Предмет та структура теорії ухвалення політичних рішень.

Основні поняття: рішення, політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень, політико-управлінські науки.

Тема 2. Історико-методологічні підходи до осмислення феномену ухвалення політичних рішень (2год.).

1. Основні концептуальні підходи і політичне рішення.
2. Нормативний підхід.
3. Описовий підхід.

Основні поняття: рішення, політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень, прескриптивний підхід, дескриптивний підхід.

Тема 3. Управлінське та політичне рішення (2год.).

1. Поняття рішення.
2. Типи рішень. Особливості політичного рішення.
3. Категорії теорії ухвалення політичного рішення.

Основні поняття: політико-управлінське рішення, державне рішення, механізми ухвалення політичного рішення, ситуація ухвалення політичного рішення, центр ухвалення політичного рішення, центр ухвалення політичного рішення, агенти політичного рішення, фази та цикл процесу ухвалення політичного рішення, імплементація політичного рішення.

Тема 4. Моделі аналізу та прийняття політичних рішень. Частина І. (2 год.).

1. Базові моделі і способи прийняття політичних рішень.
2. Біхевіоралістська модель.
3. Модель «обмеженої раціональності».
4. Універсально-раціоналістична модель.
5. Інкременталістська модель.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень моделі аналізу політичних рішень, біхевіоралістська модель, модель «обмеженої раціональності», модель «загальної раціональності», інкременталістська модель.

Тема 5. Моделі аналізу та прийняття політичних рішень. Частина ІІ. (2 год.).

1. Сучасні моделі та інтерпретація політичних рішень.
2. Модель політико-управлінських мереж.
3. Модель політико-управлінського циклу.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, теорія ухвалення політичних рішень моделі аналізу політичних рішень, модель політико-управлінських мереж, модель політико-управлінського циклу.

Тема 6. Ситуація та центр ухвалення політичного рішення (2 год.).

1. Ситуація ухвалення політичного рішення: теоретичні підходи до розуміння.
2. Типологія ситуацій ухвалення політичного рішення.
3. Центр та агент ухвалення політичного рішення: поняття і типологія.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, ситуація ухвалення політичного рішення, центр та агент ухвалення політичного рішення.

Тема 7. Цикли та фази процесу ухвалення політичних рішень (2 год.).

1. Теорія політичного циклу ухвалення політичного рішення.
2. Політологічні теорії фаз процесу ухвалення політичного рішення.
3. Логіка і етапи функціонування і аналізу політичного процесу прийняття політичних рішень.

Основні поняття: політичне рішення, теорія політичного циклу ухвалення політичного рішення, фази ухвалення політичного рішення.

Тема 8. Формування порядку денного в представницьких органах (2 год.).

1. Визначення пріоритетності проблем: цикл Е.Даунса та Р.Кобб і Ч.Едлер.
2. Засоби контролю над порядком денним. «Нерішення».
3. Інституційний порядок денний.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, політичний порядок, денний, політична проблема, типи політичного порядку денного.

Тема 9. Підготовка та вибір проектів політичних рішень (2 год.).

1. Фактори ефективної розробки та просування проекту політико-управлінського рішення.
2. Місце та роль суб'єктів ухвалення політико-управлінських рішень в процесі підготовки проектів.
3. Фази процесу підготовки та просування проектів політико-управлінських рішень.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, підготовка проекту політичного рішення, етапи просування проекту політичного рішення.

Тема 10. Особливості узгодження політичних рішень у публічній політиці (2 год.).

1. Сукупність «допустимих рішень» та чинники, які її визначають.
2. Форми узгодження інтересів у рішенні.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, узгодження політичних рішень, форми узгодження політичних рішень, оптимальне рішення.

Тема 11. Реалізація і практичне здійснення політичного рішення: технології, процедури, методи (2 год.).

1. Стратегічні і оперативно-тактичні рішення в ієрархії державних рішень.
2. Методи імплементації рішень: примус, переконання, правові санкції, маніпуляція, адміністративний ресурс.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, стратегічне рішення, оперативно-тактичне рішення, імплементація політичного рішення, методи та технології імплементації рішень.

Тема 12. Політичне консультування в процесі ухвалення політичних рішень (2 год.).

1. Політичний консалтинг та політичне прогнозування;
2. Типи політичного консультування.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, політичне консультування, політичне прогнозування.

Тема 13. Особливості ухвалення законодавчих, виконавчих та контролюючих рішень (2 год.).

1. Особливості центру прийняття політичного рішення у представницькому та виконавчому органі. Формування коаліцій.
2. Узгодження та прийняття політичного рішення у представницькому та виконавчому органі.
3. Прийняття контролюючого рішення.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, законодавче рішення, виконавче рішення, контролююче рішення.

Тема 14. Прийняття політичних рішень в органах місцевого самоврядування (2 год.).

1. Повноваження органів місцевого самоврядування.
2. Типи рішень, які ухвалюються в органах місцевого самоврядування.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, місцеві самоврядування, типи рішень органів місцевого самоврядування.

Тема 15. Прийняття бюджетів як політичне рішення (2 год.).

1. Особливості ухвалення бюджету на різних рівнях.
2. Статті бюджету.

Основні поняття: бюджет, бюджетний процес, політичне рішення, публічна політика, етапи ухвалення бюджету в Україні.

Тема 16. Ухвалення політичних рішень в міжнародних організаціях (2 год.).

1. Ухвалення рішень в органах Європейського Союзу.
2. Прийняття рішень в НАТО.

Основні поняття: політичне рішення, публічна політика, міжнародні організації, ЄС, НАТО, принципи ухвалення політичних рішень у міжнародних організаціях.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ухвалення політичних рішень в структурі публічної політики.	3
2	Тема 2. Прескриптивний (нормативний) підхід vs. описовий (дескриптивний) підхід: евристичний потенціал в контексті дослідження публічної політики в Україні.	3
3	Тема 3. Політичне, управлінське та державне рішення: суть та особливості співвідношення.	3
4	Тема 4. Моделі групової репрезентації та ухвалення політичних рішень.	4
5	Тема 5. Організаційно-інституційна модель та ухвалення політичних рішень.	4
6	Тема 6. Теорія політичної дії та теорія впливу в контексті ситуації ухвалення політичних рішень.	4
7	Тема 7. Дисциплінарні варіанти етапів процесу прийняття політичних рішень.	4
8	Тема 8. Роль політичних партій у формуванні порядку денного на рівні парламенту.	4
9	Тема 9. Місце та роль суб’єктів ухвалення політико-управлінських рішень в процесі підготовки проектів.	4
10	Тема 10. Ціннісні, психологічні, ірраціональні фактори вибору оптимальних рішень.	4
11	Тема 11. Моделі «знизу - догори» і «згори - донизу» в технології імплементації політичних рішень.	4
12	Тема 12. Суб’єкт та об’єкт політичного консультування: основні характеристики.	3
13	Тема 13. Спільне та відмінне у процесі формування порядку денного у законодавчих, виконавчих та контролюючих органах.	3
14	Тема 14. Особливості ухвалення політичних рішень у Львівській міській раді.	3
15	Тема 15. Нормативна база ухвалення бюджету в Україні.	3
16	Тема 16. Особливості ухвалення політичних рішень в ООН.	3
Разом		56

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальною програмою.

9. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Також передбачено колаборативне навчання (групові проєкти, тьюторство і т.д.).

На лекційних заняттях використовуються передусім словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні і практичні методи (ілюстрація, демонстрація, а також презентація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У рамках самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи.

10. Методи контролю

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, якості виконання домашніх завдань, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточній контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни „Ухвалення політичних рішень та публічна політика” оцінюється за п’ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та контрольний замір знань. Одержаний результат множимо на коефіцієнт 10. За семестр студент набирає до 50 балів.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Есе (письмова робота, оформлена відповідно до вимог).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за контрольний замір знань є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.

Контрольний замір знань

Контрольний замір знань проводиться відповідно до графіка навчального процесу.

Оцінка виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу. Використовується п’ятибальна шкала оцінювання.

Контрольні заходи з дисципліни „Ухвалення політичних рішень та публічна політика” проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи проводяться у вигляді письмової контрольної роботи. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми контролю: письмові завдання, усні колоквіуми та ін.

До контрольного заходу студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити самостійні завдання, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль

Позитивна оцінка поточної успішності за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни „Ухвалення політичних рішень та публічна політика" передбачена така форма звітності, як залік. Протягом семестру студент може набрати до 50 балів. На заліку – максимально 50 балів. Для допуску до заліку студент повинен набрати за результатами поточного і модульного контролю не менше 26 балів.

Залік проводиться в усній формі.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів із дисципліни, котра завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів. На заліку студент теж може отримати 50 балів.

Поточний контроль та самостійна робота						Сума	Залік
Змістовий модуль 1						50	50
1	2	3	4	5	6		

1, 2 ... 6 – теми семінарських занять у рамках змістовного модуля.

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Національна шкала	Рейтингова шкала	Шкала ECTS	Пояснення
5 (відмінно)	90-100	A	зараховано
4 (добре)	81-89	B	зараховано
	71-80	C	зараховано
3 (задовільно)	61-70	D	зараховано
	51-60	E	зараховано
2 (незадовільно)	25-50	FX	незараховано
	0-24	F	незараховано без права перездачі

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни „Ухвалення політичних рішень та публічна політика”.
2. Силабус і схема курсу „Ухвалення політичних рішень та публічна політика”.
3. Методичні рекомендації для студентів з курсу „Ухвалення політичних рішень та публічна політика” планом проведення лекційних і семінарських занять та самостійної роботи з курсу, з методами контролю та правилами розподілу балів студентам, а також з питаннями до заліку.

13. Основна та додаткова література

Основна література:

1. Аналіз державної політики та прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / за заг. ред В.А. Гошовської. К. : НАДУ, 2010. 88 с.
2. Бакуменко В.Д. Прийняття рішень в державному управлінні : Навчальний посібник [у 2 ч.] Ч. 1. Теоретико-методологічні засади. К. : ВПЦ АМУ, 2010. 276 с.
3. Катренко А.В. Теорія прийняття рішень. Підручник. К., 2009. 448с.
4. Коряшкіна Л.С Моделі й методи прийняття рішень: навч. посібник. Д. : НГУ, 2014. 300 с.
5. Парсонс В. Вступ до публічної політики. К.: Основи. 2005.
6. Прийняття рішень: теорія та практика : підручник / А. В. Катренко, В. В. Пасічник. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 447 с.
7. Прийняття управлінських рішень : Конспект лекцій / уклад. О.С. Коврига. Київ, 2019. 50 с.
8. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. та ін.] ; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ : АМСУ, 2015. 189 с.
9. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2016. – 340 с.
10. Публічна політика: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. 225с.
11. Теорія прийняття рішень : підручник. / за заг. ред. М.П. Бутка [Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П. та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2015. 360 с.
12. Anderson J. Public Policymaking: An Introduction. Boston, 1994.
13. Arregui J., Perarnaud C. A new dataset on legislative decision-making in the European Union: the DEU III dataset, Journal of European Public Policy. 2022. Vol. 29 (1). P. 12-22,
14. Bertsou E. Bring in the experts? Citizen preferences for independent experts in political decision-making processes. European Journal of Political Research. 2022. Vol. 61. P. 255-267.
15. Csehi, R., Schulz, D. F. The EU’s New Economic Governance Framework and Budgetary Decision-Making in the Member States: Boon or Bane for Throughput Legitimacy? 2022. JCMS: Journal of Common Market Studies. Vol. 60. P.118–135.
16. Hill M. The Policy Process in the Modern State. L., 1997.
17. Kertzer, J.D. Re-Assessing Elite-Public Gaps in Political Behaviour. American Journal of Political Science. 2022. Vol. 66. P. 539-553.
18. Knosala E. Decyzija i doradztwo w administracji publicznej. Bytom. 2003. 179s.
19. Lynn L. Public Management as Art, Science and Profession. Chatham, 1996.
20. Parsons W. Public Policy: An Introduction to Theory and Practice of Policy Analysis. Aldershot, 1995.

21. Simon H. Administrative Behavior: A Study of Decision-Making Processes in Administrative Organizations. N. Y., 1997.
22. Smith G., May D. The Artificial Debate Between Rationalist and Incrementalist Models of Decision-Making // Policy Process / Ed. M.Hill. L., 1994.

Додаткова література:

1. Бреус С.В., Семченко Є.О. Методи та моделі прийняття управлінських рішень // Економіка та управління підприємствами. 2018. Вип. 24. С. 117-122.
2. Кухта Б. Влада та політичне рішення. Львів: Кальварія. 2004.
3. Allison G. Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis. Boston, 1971.
4. George A. Presidential Decision-Making in Foreign Policy: The Effective Use of Information and Advice. Boulder, 1980.
5. Sabatier P. Public Policy: Toward Better Theories of the Policy Process // Political Science: Looking to the Future. Vol. 2 / Ed. W. Crotty. Evanston, 1991.

Інтернет-джерела:

1. Вісник Львівського університету: серія філософсько-політологічні студії / URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/
2. Decision-Making // Bennett Institute for Public Policy / URL: https://www.bennettinstitute.cam.ac.uk/decision-making/
3. European Consortium for Political Research / URL: https://ecpr.eu/
4. The Oxford Encyclopedia of Political Decision Making / URL: https://oxfordre.com/politics/page/2150

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____

«_29_» _____08_____ 20_22_р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ухвалення політичних рішень та публічна політика»

Форма навчання	Курс	Семестр	Заг. обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	У тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні/ семінарські						
Денна	3	6	120	64	32	0	32	56	1	0	0	6	0

Робоча програма складена на основі ОПП «ПОЛІТОЛОГІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Робоча програма складена Шипуновим Геннадієм Володимировичем, доктором політичних наук, доцентом, завідувачем кафедри теорії та історії політичної науки
(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки
_____ (доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради _____ (доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року